Ն՝. 5440—1884 ՆՈՅԵՄ՝. 10 ՃԻՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ ՍԷՆԷ 24 ԻՒՆՃԻՍ ԱՂԱՖՐ՝. 1884 ՆՈՅԵՄ՝. 22 ՃԻՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ—Ն՝. 5440

ԳԻՐԵԱԹԼԱՐ
Ամբողջ Մէջիտ 8
Կէս այլեզ 4
Իւր այլեզ 2
Բոլոր իւճրէթի պիտէ այիտ տիր։

Մասիսաց Աղաւնի

ԻԼԱՆԱԹ
Իլանաթըն սաթըրը 40 բարա տիր։
Գալաթատա Իրսի խան Ն՝. 41

40 ԲԱՐԱ. ՍԱՀԻՊԻ ԻՐԹԻԵԱՋ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ 40 ԲԱՐԱ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Բարիս, 19 Նոյ.

Տիւն (սալը) գօլէրատան վէֆիեաթ 36 եա վէ պու կիւն (չարշէնպիհ) մասլիա՛ օլան մըգտարը 14 է պալիղ օլմուշ տուր։

Նանթատա 2
Օրանտա 9

Էէման գօլէրատան վէֆիեաթ 11

Բարիս. 20. Նոյ.

Տիւն (չարշէնպիհ) գօլէրատան վուղու պուլան վէֆիեաթըն էէքիւնիւ 32 է պալիղ օլմուշ տուր։

Պու կիւն (բէչչէնպիհ) վէֆիեաթըն մըգտարը մոալուսիւ 26 տըր։

Պէրլին 20 Նոյ.

Պու կիւն Ռէյշթաղ մէճլիսի քիւշատ օլունմուշ տուր.

Իմբէրաթօրան իրատ իթտիկի նութգ զաեէթ սուլհբերվէրանէ օլուպ, խուսուսսիյլէ իւչ իմբէրաթօրլարը Իրթիպաթը տասթանէսինին Սքէրնեէվիչտէ թէչէիտ օլունտուղունու պէեան իյլէմիշ տիր։

ՀԱՎԱՏԻԱԹ

Այտըն վիլաեէթի տախիլինտէ Ուրլա գազասը գայիմմագամլըղը, ռիւթպէյի սանիեէ սընըքը միւթէմայիզի իլէ, Եուսուֆ Պահրի էֆէնտիեէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

— Շէհրիմիզտէն միւրուր իթմիշ օլան Կրանտիւգ Միշէլ Նիգօլաեէվիչ հաղրէթլէրինէ թարաֆը հայրէթի Բատիշահիտէն էլմաս թաշլը պիր ալթուն սիկարա գութուսու իլէ զաեէթ զիյզբյմէթ պիր թիւֆէնկ վէ իքի աղըր բահալը խալի իհսան պույրուլմուշ իտուկինի ժուրնալ տը Գոնսթանթինօբլ եազրեօր։

— Պիր միւտտէթտէն պէրու Էվրօբատա պուլունան Օսմանլը պանդաը տիրէքթօրու Մ. Ֆոսթէր ճէնապլէրի էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթ ավլէթ իյլէմիշ տիր։

—Զբղան հաֆթա իշինտէ Զանագ-գալէաեա գար եաղըզը իշիտիլմիշ տիր։

—Ռէժի իտարէսինին, մէէմուրին վէ խըզմէթճիլէրի եէնիտէն թէշքիլ իթմէք թասավվուրունտա պուլունուղունու Իսթանպուլ եազրեօր։

—Կէչէն կիւն Պէյօղլունտա Ադաճամիսի ճիվարընտան կէչմէքտէ օլան պիր ատէմին իւզէրինէ խբրսըզլար հիւճում իտիպ, իւզէրինտէքի բարալարը զասպ իթտիքլէրի, վէ եինէ տիկէր Տիրանամընտա պիր ատէմին իւզէրինէ տախի խբրսըզլար հիւճում իլէ, ֆէնա սուրէթտէ տէօյիւպ բարալատըգլարը մէրվի տիր։

— Պէյօղլունտա չօգտան պէրու ֆամիլեասը իլէ իքի էվլատընը զայպ իթմիշ օլան պիր ատէմին, էօյլէ իքի չօճուգլու պիր գարբեա եօլտա թէսատիւֆ իլէ, պէնիմ գարըմ իլէ չօճուգլարըմ պունլար տըր տիեէրէք սահիպ չըգմաղա դալդըշտըղը, հալ պու քի մէրգումէ զաաքընը տիկէր գօճասը պուլունտուղունտան, չիմտի մուհաքէմէլէրինէ պագըլմադտա օլտուղու սէօյլէնիեօր։

—Իսթանպուլ զաղէթասընընը պեեանընա նազարէն, կէչէն կիւն Թէբէ-պաշընտա վագը պիր խանէտէ իդամէթ իթմէքտէ օլան պիր ֆրէնկ գարըսը, խանէսինի օգութմադ իւզրէ օրատան կէչմէքտէ օլան պիր Գաթօլիք բաբասընը իշէրի ալմըշ, վէ բաբաս իսէ հէման օգումադա պաշլանաճաղը հէնկեամտէ, գաբուտան իշէրի էլինտէ պիր ըէվօլվեր պուլունտուղու հալտէ պիր ատէմ կիրէրէք, բաբասա «ոէնի կիտի խային, հէմ բարամը չալարսըն, հէմ ըղրմա թասալլութ իտէրսին» տիեէրէք, թէհտիտէ պաշլամըշ. գատըն իսէ օարալըգ օտատան սիվիշի վիրմիշ. բաբաս տախի պիր խայլի ըէճատան սօնրա, ճանընա գըյմամադ շարթըյլա հէրիֆէ եիւզ լիրաեա պիր սէնէտ վիրմիշ. մէրգում տախի սէնէտ իլէ պիրլիքտէ բաբասընը բարա ճիւղտանընը ալըպ նապէտիտ օլմուշ տուր։

Շիմտի պու զարիպ տավաեա Պէյ օղլու ճէզա մահքէմէսինտէ պագըլմադտա օլուպ, ֆրէնկ գարըսը, քէնտիսինին պիր շէյտէն խապէրի օլմաերպ, եալընըզ խանէսինի օգութմադ իշին բաբասը իշէրի ալմըշ օլուպ, միւսէլլահ տէմի կէօրիւնճէ ֆիրար իթտիկինի իտտաա իտիեօր իմիշ։

— Մէսաժէրի Մարիթիմ վաբօրլարընտան պիրիսի Սէլանիկէ կիտէր իքէն Տէտէ-աղաճ ճիվարընտա գարաեա օթուրմուշ իսէ տէ, օլունան սայ ու զայրէթ իլէ գուրթարըլըպ եօլունա տէվամ իթմիշ տիր։

—Պապը Ալի իլէ տէվայիրի սայիրեեէ սալը կիւնիւ, նըսֆը ուֆագլըգ, նըսֆը մէճիտիէ օլտուղու հալտէ օգոստոս մասալը իթա օլունտուղու իշիտիլմիշ տիր։

— Այտըն շըմէնարֆէր եօլունտա իքի վակօն պիրպիրինէ շիտտէթլիճէ շաթարագ գբրբլտըգլարը, վէ իշպու միւսատէմէտէ վակօն տէրունինտէքիլէրտէն օն պիր քիշինին մէճրուհ օլտուղու խապէր ալընմըշ տըր։

— Պէյ օղլու սաքինէրինտէն պիր ատէմ, եաթաղընտա եաթմադտա օլտուղու հալտէ զէհրլէնմիշ օլտուղունտան, շիմտի զապըթաճա մուայեէնէ օլմագտա խտուկի խապէր ալընմըշ տըր։

— Էտիրնէ վիլաեէթի տախիլինտէ Վիկէ գասապասը ճիվարընտա պիր գարիեէտէ Բօլիխրօնի նամ պիր ատէմին խանէսինէ կիճէլէյն հայտուտլար տուխուլ իտիպ, հաթթա պու արատա Բօլիխրօնինին օղլու Գոստի, գարիեէյի մէզքիւրէտէ պուլունան ասաքիրէ խապէր վիրմէք իւզրէ սիլահ տախի պօշաթմըշ իսէ տէ, քիմսէ կէլէն օլմատըղընտան հայտուտլար տահա ճէսարէթ ալարագ, Բօլիխրօնիեի կազ իլէ եազըպ, նէսի օլուպ օլմատըղընը իդրարա մէճպուր խտէրէք, տէօրթ պէչ եիւզ լիրալըգ էշեասընը զասպ իթտիքլերինի, հաթթա պունա տա պանատթ իթմէեէրէք, թէքմիլ ֆամիլեա խալգընը, հաթթա եէնի տօղուրմուշ օլան կէլինինի տէ չօճուղու իլէ պէրապէր պիր օրմանա կէօթիւրիպ, վէ օրատա գարըլարը պըրագրպ Բօլիխրօնի իլէ օղլունու տահա ուղագ պիր մահալլէ սիւրիւքլէեէրէք, խէլաս ադճէսի իշին իւչ եիւզ լիրա տահա մանթլուպ իլէ Գոստիեի ալը գօյտուգլարընը, վէ հէր նէ գատար վուգուի հալ Վիկէ գայիմմագամը-ղընա իխպար օլունարագ տէրհալ էթրաֆա ասաքիրի նիզամիեէ վէ զապթիեէ չըգարըլմըշ իսէտէ, հայտուտլարտան էսէր պուլունմասընը, հաթթա էշգընանընը Գոստիեի թէլէֆ իտիպ տէֆն իթտիքլէրինի, վէ պու խապէրի ֆամիլեասը տույտուգտա ագլընա խիֆֆէթ կէլիպ, հաեաթը տախի թէհլիքէտէ իտուկինի Գոնսթանթինօբլիս զաղէթասը եազընեօր։

— Գարակէօմրիւքտէ գահվէճի Եուսուֆ Իլէ արբաճը Շաքիր նամ քիմսէլէրին, կէչէնլէրտէ մէճհուլ ատէմին պիրիսինի, տօգուզ լիրասընա թամա իտէրէք, զատտարանէ սուրէթտէ գաթլ ու թէլէֆ իտիպ, հաթթա նաշընը բարչա բարչա իթտիքտէն սօնրա պիր գուեուեա աթմըշ օլտուգլարը, կէչէն կիւն մահքէմէյի ճինաեէթտէ իճրա գընընան թահդիդաթ վէ իգրարլարընտան անլաշընմըշ իտուկինի Թէրճէմանը Հագրգաթ եազընեօր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Թէպրիք իտէրէք մա մէճլուսնայեէ պէեան իտէրիգ-քի Դեր. Տ. Յովհաննէս հայր Հիւնքեարպէկէնտիեանընն մախտումի Տօգթօր Կոպէռնիկ էֆէնտինին ադը իշտիվաճը. վսեմ. Տօգթօր Փէշտիմալճեան էֆէնտի հէմ. շիրէսի համեստափայլ օրիորդ Թիրզա իլէ, եաբընն կիճէ սաաթ 4 տէ, Իսթանպօլատա Գումգարուտա բաթրիգխանէ սօգաղընտա վաղը 16 Նիւմէրօլու խանէտէ իճրա գընընաճագ տըր։

Միւմանլէյհիւմ իքի նամզէտլէրին հիւանի ախլագ վէ թէրպիյեէլէրի հագգընտա սէնա օգումագընընա հաճաթ կէօրմէյիզ։

* * *

Դեր. Վէքիլ հայր Սուրբ իլէ Սիմոն պէյ հաղարաթը, Ազգային վարչութիւնա թագտիմ իթմէք իւզրէ, Ներսէս Սրբազանընն էվրագընը թօքլաեըպ միւհիւրլէմիշլէր տիր։

* * *

Միլլէթիմիզ չօճուգլարը մէնֆաաթը իչին, լիսանը թիւրքինին էլզէմիյեէթինաէն չօգ տէֆա պահս իթմիշ խտիք իսէ տէ, շիմտիյէ գատար օր պատտէ պիր զայրէթ կէօրէմէմիշ խտիք, վէ ֆագաթ կէչէն կիւնլէր Ուսումական խորհուրդ թարաֆընտան, իլք տէֆա օյարագ, թահթը նազարը տիկգաթա այլնտրղընը, մա մէճմուսնայեէ պիլտիրմիշ խտիք։ Տիւնյի Հայրենիքտէ խսէ, օր պատտէ, տահա զիեատէ շայեանը մէճմուսնայեէթ պիր հավատիս օգումուշուզ տուր, չէջլէ քի, պու բէնչէնպիհ կիւնիւ թէճէմմիւ իտէն Ուսումական խորհուրդտա, մէքթէպլէրտէ վիրիլէն թիւրքճէ տէրսլէրի կէօզտէն կէչիրմէք, մուալիմլէրին գուտրէթլէրինի անլամագ, վէ տէրս քիթապլարընը կէօրմէք, վէ կէլէճէք թէճէմմիւտէ կէթիրիպ թագտիմ իթմէք իւզրէ, լիսանի թիւրքի մուալիմլէրինտէն Ռէթէոս էֆէնտի Գրիգորեան, Միհրան էֆէնտի Աբիկեան, Սեպուհ էֆէնտի Էմէրեան, վէ Պօղոս էֆէնտի Գալբաճբեանտան միւրէթթէպ պիր գոմիսիոն թէշքիլ իյլէմիշ տիր։

* * *

Պատրիարգլըգ գանտիտալարընը ինթիխապ իթմէք իւզրէ, պու բազար իրթէսի կիւնիւ Համագումար ժողով թէճէմմիւ իտէճէկինտէն, Կրօնական ժողով թարաֆընտան, մէղքիւր Համագումար ժողով ասաղլարընա, օթուզ նէֆէր եպիսկոպոս իսիմլէրինի շամիլ պիրէր լայիհա կէօնտէրիլմիշ տիր։

* * *

Եարընն սապահ Դեր. Իզմիրլիեան Սրբազան, Պալատ քիլիսէսինտէ Ս. Պատարագ թագտիս իտէճէք տիր։

* * *

Պէյ օղլունտա վագը Աստրի միլլէթի քիլիսէսինտէ, կէչէն բազար կիւնիւ, Ներսէս Սրբազանընն բուհու իչին, Դեր. Յարութիւն վարդապետ Ս. պատարագ թագտիս իյլէմիշ տիր։

ԲԱԹՐԻԳԼԻՔ

Բաթրիգլիք մէնէտի ճէլիլինէ, անգարիպ պիր զաթ նասպ ու թայէին օլունաճագ տըր. վէ պու զաթտա, պիթթասի պուլունան եպիսկոպոսլարըմըզտան պիրի օլաճագ տըր։

Ամապա էօյլէ պիր զաթ ինթիխապ վէ թայէին օլունտուգտան սօնրա, պիզիմ զաղէթալար, հագգընտա նէ՞ եաղըպ, վէ նա՞սըլ ութանմատան եիւզիւնէ պագաճագլար, վէ ուզանըպ տէսթինի պուս իտէճէքլէր տիր, պու խուսուս պիզէ բէք աճայիպ կէօրիւնմէքտէ տիր. չիւնքի, չօլբազ ատէմ գաշ եաբար իքէն կէօզ չըգարըր, ֆէհվասընճա, պիզիմ զաղէթաճըլարտա, հիչ իլէ-բուսինի տիւշիւնմէքսիզին, վէ ասլա նէզաքէթ ու թէրպիյեէեէ բիաեէթ իթմէքսիզին, եալընըզ Ներսէս սրբազան հագգընտա մէտհ ու սէնալէր օգումագըզ պատէսիյլէ սէրհօշ օլտուգլարընտան, վէ տահա տօղ-

բուսու պէշ օն զաղէթա գիեատէ սաթ-մագլըգ արզու վէ զայրէթինտէ պու-լունտուգլարընտան, չու իքի հաֆ-թա զարֆընտա էօյլէ չէյլեր եազ-մըշլար տբը քի, հիչ պիր ագլը սա-լիմ ատամ իչի սաեըլամաեբզ, ան-ճագ պիր պուտալալըգ վէ ճիննէթ էսէրի նազարբյլա պագըլմագլըղա ըէվա պուլունմուշ տուր։

Պունլար, ֆարգ իտէլիմ քի, ճիա-տի օլարագ, Ներսէս սրբազան հագ-գընտա, պիր չօգ սէնալէր օգումագ իսթէմիշլեր տիր. բէք ալէա օնա պիր շէյ տիյէմէյիղ, ֆագաթ, հեր չէյին թապիի պիր տերէճէսի վար տբը, գալէմ օյնաթմանընտա պիր նիզամը պիր գաիտէսի վար տբը, վէ տիւնեատէ նէզաքէթ վար տբը, միւ-լահազա վար տբը, վէ թէրպիյեէ վէ ինսանիյեէթ վար տբը, պունլարըն քեաֆֆէսինի ունուտուպ բայիմալ իտէրէք, Ներսէս սրբազան հագ-գընտա մէտհ ու սէնալէր օգումագ-ըղա չէգըշէպ տա, հաեաթտա պու-լունան քեաֆֆէյի եպիսկոպոսլարը պիր թահգիր իլէ, ալէմէ, բաթրիգ-լիկէ հիչ պիրի տե չայէսթէ տէկիլ տիր տէյի կէօսթէրմէքլիք, հիչ պիր մե-տէնի խալգ տա ճայիզ օլմազ։

Ներսէս սրբազանըն վէֆաթը կիւ-նիւնտէն պէտ իլէ, հէման հէր նիւս-խէլէրինտէ, աչըգտան աչըղա, միւ-շարիլէյհին եէրինի թութապիլէճէք հիչ պիր բաթրիգ պուլունմամաեա-ճաղընը եազտըլար, տիմէք տիր քի, հէր քիմսե բաթրիգ օլսա, եա մէղ-քիւր զաղէթալարընն լիթիգատընճա, Ներսէս սրբազանատան չօգ աչաղը լիեագաթտա, էհլիյեէթտէ, վէ տի-բաեէթտէ օլմասընը, ալէմ մուվա-ճէհէսինտէ, ալէնէն դապալ վէ իգ-բար իտէրէք կէլմէքլիկէ մէճպուր օլաճագ տբը, վէ եախսա, պունլա-ըն ճիննէթինէ վէ թէրպիյեէսիզլի-կինէ համլ իտիպ վէ էհէմմիյեէթ վիր-մէեէրէք գապալ իտէճէք տիր քի, ասըլ սահիհի վէ ասըլ էլղէմ օլանը տա պու տուր։

Դահիէյի քիւլլիյէտէն տիր, պիր չէյի վէ եախսա պիր չախսը հաա-տէն գիեատէ մէտհ իթմէքլիք, հէմ տօսթլուգ տէկիլ տիր, վէ հէմ տէ քէմալէթէ մուխալիֆ տիր, չիւնքի, պու ալէմտէ էլ էլտէն իւսթիւն տիւր տէմիշլեր, պու կիւն Ներսէս սրբա-զան, հէր նէ մէրթէպէտէ հիւսնի թէվէճճիւհ գաղանմըշ օլսա, եինէ, կէլէճէք վագթէ հիւքմ օլունարագ, վէ ֆագիլէթ նէզտինէ պիր սէատ չէքիլէրէք, անըն կիպի բաթրիգ միլ-լէթիմիզտէ նէ կէլմիշ տիր վէ նէ տէ հէլէճէհ տիր տիմէքլիք, հէմագլէ մու-ղայիր տիր, հէմ ինսաֆա մուղայիր տիր, հէմ թապիեաթա մուղայիր տիր, վէ հէմ տէ թէրպիյեէեէ մու-ղայիր տիր։

Ներսէս սրբազանը էհալիմիզ սէվ-միշ վէ պիւյիւք հիւրմէթլէր իթմիշ տիր, պունու քիմսե ինքեար իտէ-մէզ. լաքին, միւթէվէֆանընն բաթ-րիգլիք մէէմուրիյեէթինի, հէնուզ քիմսե գրիթիգ իթմէմիշ տիր, վէ հինի հաեաթընտա ղուհուրա կէլէն հիւսնի թէվէճճիւհլէր իլէ, վէֆա-թը կիւնլերինտէ եազըլան սէնա վէ սիթայիշլերէ իսէ, բէք պիւյիւք պիր էհէմմիյեէթ վիրիլէմէղ, չիւնքի հէմ թապիի պիր թէէսսիր վար տբը, վէ հէմ տէ էօյլէ պիր շէվգ վէ զայրէթ իլէ զաղէթալարտա եազըլան չէյլեր ատէտ հիւքմիւնտէ պուլունան պաս-մա գալըպ չէյլեր օլմագլըգտան էօ-թէեէ կէչէմէզլէր։

Պիր շախսըն մէէմուրիյեէթինի գը-բիթիգ իտիպ տէ պիր հիսսէ չըգար-մագլըգ, էօյլէ աճէլէ իլէ օլմազ, վագըթլար կէչէմէլի տիր, թարաֆ-տարլըգ վէ խասիմլիք աթէշլերի սէօ-նէրէք սիւքիւնէթի հալ հիւքմ իթ-մէկէ պաշլամալը տբը։

Էմմա, վագըթլար կէչտիքտէն սօն-րա, Ներսէս սրբազան հագգընտա զուհուրա կէլէն հիւսնի թէվէճճիւհ ֆազլա օլմասրգտան պաշղա, նօգ-սան տախի օլմուշ օլմասը անլաշըլըր իմիշ, տահա ալէա եա։ Լաքին, պիր քէրրէ մէդքիւր զաղէթալար, հիչ տէկիլ իսէ շունու տիւշիւնմէլի իտի-լէր քի, Ներսէս սրբազան տախի, բաթրիգ ինթիխապ օլունմազտան էվվէլ, սայիր եպիսկոպոսլարը սը-բասընտա իտի, վէ քիմսէնէ չըգրպ տա, բաթրիգ օլսուղտան սօնրա, պու մէրթէպէ հիւսնի թէվէճճիւհ գաղանճագ տբը, վէ մէդքիւր հիւսնի թէվէճճիւհտէ, թա վէֆա-թը սաաթընա գատար տէվամ իտէ-ճէք տիր տիմէմիշ իտի վէ տիյէմէղ իտի, վէ հաթթա պիղդաթ քէնտիսի տախի էօյլէ օլմասընա ինանամազ ի-տի, զիրա, հէրքէս կիպի քէնտիսի տախի, բաթրիգլէրիմիզին եիւզտէ տօգսանընընն ովսաննալար իլէ կէլմիշ օլուպ, վէ ի խաչ հան զդալար իլէ կիթ-միշ օլմալարընը լանա սուրէթտէ պիլ-մէքտէ իտի. վէ ալէլ խուսուս, հէ-նուզ չիչէկի պուրնունտա օյարագ, միւթէվէֆա Պօղոս սրբազան իլէ, Հրեշտակ Հայաստանի իւնվանընյլա չաղրըմըշ պուլունան Խրիմեան սրբ-բազանընն հալէրի, կէօղլերի էօնինտ-տէ իտի. հալ պու քի իգպալ եարտ-ըմ իթտի, վէ վագաալարտա էօյ-լէ կէթիրտիլէր տէ, օնլար կիպի օլ-մասը. պու լյի, լաբէն, գանղի ա-զըլըբ ատէմ զալզըպտա, պու եէնի կէլէճէք օլան բաթրիկին տախի, Ներսէս սրբազան գատար հիւսնի թէվէճճիւհ գաղանամաեաճաղընա, վէ անըն գատար միլլէթ խըտմէթ իտէ մէեէճէկինէ հիւքմ իտէպիլիր։

Ներսէս սրբազանընն եէրինի թաս-թապիլէճէք հիչ պիր եպիսկոպոս պուլունմամաեաճագ տբը տէյի պու-տալաճա պիր հիւքմ վիրմէք նէ՞ տիմէք տիր. պունտան միւրա՞տ նէ տիր, մաղսէտ նէ՞ տիր, պէտպէրլի չիմոիտէն էհալիսի, եէնի բաթրիգ օյաճագ զաթտան սօսթարագ, Ներ-սէս սրբազանընն զիբրինի տայիմա եիւքսէք թութմագ տբը, էօյլէ աէ-կի՞լ մի. ֆագաթ, պունտան միլ-լէթճէ նէ՞ մէնֆաաթ տօղապիլէճէք տիր. կէլէճէք բաթրիգ զայրէթտէն տիւշէճէք, վէ զայրէթտէն տիւ-տիւքճէ իչ կէօրէմէզ օլաճագ, վէ իչտէ կէօրէմէտիքճէ, խալգըն, ա-տէմի թէվէճճիւհիւնիւ տավէթ ի-տէճէք, վէ պինանէն ալէյհ ումում միլլէթ զարարտտէ օլաճագ, անընն բաթրիքլիքտէն իսթիֆասը լաղըմ կէլէճէք, վէ եէրինէ կէլէն զաթ տախի այնի հալտէ պուլունաճագ, չիւնքի նասըլ քի սէօյլէտիք, մէդքիւր զա-զէթալար, Ներսէս սրբազանընն «եէ-րինի թութաճագ հիչ պիր եպիսկո-պոս պուլունմատըղընա» չիմոիտէն հիւքմ վիրմիշլեր տիր, տիմէք տիր քի հաեաթտա պուլունան եպիսկոպոս-լարտան մաատա եպիսկոպոսլար եէ-թիշինճէեէ գատար, մէդքիւր հալտէ-վամ իտէճէք տիր։ Վէ եէնի եպիսկո-պոսլար եէթիշտիքլէրինտէ տախի, մէդքիւր զաղէթալարընն պուտալաճա էֆքեաբընա նէզարէն, միլլէթիմիզ լիեագաթը լաղըմէ իլէ միւթթասըֆ հիչ պիր բաթրիկէ նայիլ օլմամաեա-ճագ տբը, զիրա, պունլար, պարի հիչ տէկիլ իսէ, «չիմոիտէ գատար պէօյլէ պիր բաթրիգ կէլմէմիշ իտի» տիեէրէք իգթիֆա իտիպ տէ, իլէ-բուսի իչին ալչըգ պիր գաբու պը-ըագմագ իսթէմէտիքլէրինտէն, «նէ կէլմիշ տիր, վէ նէ տէ կէլէճէհ «էր» տէմիշլեր տիր։

Սահիհէն թէաճճիւպէ չայեան տբը, աճապա պու զաղէթաճքլար, եէնի նասպ օլունաճագ օլան բաթ-րիկին տէսթինի պուս իթմէկէ կիթ-տիքլէրինտէ նէ՞ սէօյլեեէճէքլեր տիր, աճապա եա ֆիքիրլէրինտէն վէ եա-խսա աչըգտան աչըղա. «Սրբազա՞ն, վագաա սիզ, Ներսէս սրբազանընն եէրինի թութամաեաճագսընը, վէ միլլէթէ անըն գատար խըտմէթ ի-տիպ հիւսնի թէվէճճիւհէ չայէսթէ օլամաեաճագսընը, ֆագաթ, չի՛չա-ըէ, տար եէրտէ զըշլատըգ, միլլէթ սիզին կիպի նալաեըգ պիր եպիսկո-կոպոսու ինթիխապա մէճպուր օլ-տու. . . » տիեէճէքլեր տիր. վէ պէսպէլի բաթրիգ օլան զաթ տա, պունլարընն եազտըգլարընը տէրիսա-թը իտիպ, վէ ֆիքիրլէրինտէն կէ-չէնի տախի տերք իլէ, գալպէն աճըեբպ կիւլէրէք, ֆիքրինտէն տախի, «վա՛յ քեզ Հայ ժողովուրդ որ ասանց պէս ագէա, թեթեեսօլիկ և խմաստակ-ներբ խմբագիր ըլլալով քեզ լուսա-ւորելու առաջնորդներ պիտի ըլ-լան. . . » տիեէճէք տիր։

Նէ՞ տերսինիզ զաղէթաճքլար, Ներսէս սրբազան հագգընտա պու մէրթէպէ հիւսնի թէվէճճիւհ կէօս-թերէն էհալիմիզ, արթըգ պունտան սօնրա կէլէճէք օլան, վէ միլլէթէ խըտմէթ իտէճէք պուլունան բաթ-րիկէ, չայէսթէ պուլունուղու թագ-տիրտէ, հիւսնի թէվէճճիւհ կէօս-թէ՞րմէեէճէք մի տիր, Ներսէս սրբ-բազանտան սայիր պիր զաթա կէլին-տիկինտէ, հիւսնի թէվէճճիւհ մէն-պալարը գուրուեաճա՞գ մը տբը, եօգսա միլլէթիմիզէ խըտմէթ իտէ-ճէք, վէ պինանէն ալէյհ միլլէթիմի-զին հիւսնի թէվէճճիւհիւնիւ գաղա-նաճագ մատտէ՞ մի էքսիլմէքտէ տիր, վէսիլէ՞ մի էքսիլմէքտէ տիր, վէ ֆուր-սա՞թ մը էքսիլմէքտէ տիր։

Ներսէս սրբազան միլլէթիմիզէ հէր նէ մէրթէպէտէ խըտմէթ իթմիշ օլ-սա, եինէ խըտմէթ իտէճէք խուսուս հիչ պիր վաղրթտա էքսիլմէզ, չիւն-քի Նիհայէթ իրի միլեօնտան իպարէթ պիր էհալի տիր, հէզարան նէվի իհ-թիեաճլարը վար տբը. Ներսէս սբբ-բազանընն իթմիշ օլտուղու խըտմէթ-լէրի պէրթարաֆ իթտիկիմիզ հալտէ տախի, շու աթիտէքի իպրազ իտէ-ճէկիմիզ խուսուսլար, կէլէճէք օլան բաթրիգին հիւսնի հիմմէթ, զայրէթ, տիրայէթ վէ մուավէնէթլէրինէ միւհ-թաճ պուլունմագտա տբրլար, վէ պունլարընտա միգտարի քիֆայէտէ իեբրասընա, իգպալ վէ վուգուաթ-լար եարտըմ իտիպ տէ մուվաֆֆագ օլապիլտիքլէրի թադտիրտէ, էհա-լիմիզին, քէնտի մէգասիրշինասը-ղընը իգհար իլէ, այնի մէրթէպէտէ, վէ պէլքի տէ զիեատէ հիւսնի թէ-վէճճիւհ գատար մէզքիւր հալտէ-վամ իտէճէք տիր։ Վէ եէնի եպիսկո-պոսլար եէթիշտիքլէրինտէ տախի, մէզքիւր զաղէթալարընն պուտալաճա էֆքեաբընա նէզարէն, միլլէթիմիզ լիեագաթը լաղըմէ իլէ միւթթասըֆ հիչ պիր բաթրիկէ նայիլ օլմամաեա-ճագ տբը, զիրա, պունլար, պարի հիչ տէկիլ իսէ, «չիմոիտէ գատար պէօյլէ պիր բաթրիգ կէլմէմիշ իտի» տիեէրէք իգթիֆա իտիպ տէ, իլէ-բուսի իչին ալչըգ պիր գաբու պը-ըագմագ իսթէմէտիքլէրինտէն, «նէ կէլմիշ տիր, վէ նէ տէ կէլէճէհ «էր» տէմիշլեր տիր։

Սահիհէն թէաճճիւպէ չայեան տբը, աճապա պու զաղէթաճքլար, եէնի նասպ օլունաճագ օլան բաթ-րիկին տէսթինի պուս իթմէկէ կիթ-տիքլէրինտէ նէ՞ սէօյլեեէճէքլեր տիր, աճապա եա ֆիքիրլէրինտէն վէ եա-խսա աչըգտան աչըղա. «Սրբազա՞ն, վագաա սիզ, Ներսէս սրբազանընն եէրինի թութամաեաճագսընը, վէ միլլէթէ անըն գատար խըտմէթ ի-տիպ հիւսնի թէվէճճիւհէ չայէսթէ օլամաեաճագսընը, ֆագաթ, չի՛չա-ըէ, տար եէրտէ զըշլատըգ, միլլէթ սիզին կիպի նալաեըգ պիր եպիսկո-կոպոսու ինթիխապա մէճպուր օլ-տու. . . » տիեէճէքլեր տիր. վէ պէսպէլի բաթրիգ օլան զաթ տա, պունլարընն եազտըգլարընը տէրիսա-թը իտիպ, վէ ֆիքիրլէրինտէն կէ-չէնի տախի տերք իլէ, գալպէն աճըեբպ կիւլէրէք, ֆիքրինտէն տախի, «վա՛յ քեզ Հայ ժողովուրդ որ ասանց պէս ագէա, թեթեեսօլիկ և խմաստակ-ներբ խմբագիր ըլլալով քեզ լուսա-ւորելու առաջնորդներ պիտի ըլ-լան. . . » տիեէճէք տիր։

Նէ՞ տերսինիզ զաղէթաճքլար, Ներսէս սրբազան հագգընտա պու մէրթէպէ հիւսնի թէվէճճիւհ կէօս-թերէն էհալիմիզ, արթըգ պունտան սօնրա կէլէճէք օլան, վէ միլլէթէ խըտմէթ իտէճէք պուլունան բաթ-րիկէ, չայէսթէ պուլունուղու թագ-տիրտէ, հիւսնի թէվէճճիւհ կէօս-թէ՞րմէեէճէք մի տիր, Ներսէս սրբ-բազանտան սայիր պիր զաթա կէլին-տիկինտէ, հիւսնի թէվէճճիւհ մէն-պալարը գուրուեաճա՞գ մը տբը, եօգսա միլլէթիմիզէ խըտմէթ իտէ-ճէք, վէ պինանէն ալէյհ միլլէթիմի-զին հիւսնի թէվէճճիւհիւնիւ գաղա-նաճագ մատտէ՞ մի էքսիլմէքտէ տիր, վէսիլէ՞ մի էքսիլմէքտէ տիր, վէ ֆուր-սա՞թ մը էքսիլմէքտէ տիր։

Ներսէս սրբազան միլլէթիմիզէ հէր նէ մէրթէպէտէ խըտմէթ իթմիշ օլ-սա, եինէ խըտմէթ իտէճէք խուսուս հիչ պիր վաղրթտա էքսիլմէզ, չիւն-քի Նիհայէթ իրի միլեօնտան իպարէթ պիր էհալի տիր, հէզարան նէվի իհ-թիեաճլարը վար տբը. Ներսէս սբբ-բազանընն իթմիշ օլտուղու խըտմէթ-լէրի պէրթարաֆ իթտիկիմիզ հալտէ տախի, շու աթիտէքի իպրազ իտէ-ճէկիմիզ խուսուսլար, կէլէճէք օլան բաթրիգին հիւսնի հիմմէթ, զայրէթ, տիրայէթ վէ մուավէնէթլէրինէ միւհ-թաճ պուլունմագտա տբրլար, վէ պունլարընտա միգտարի քիֆայէտէ իեբրասընա, իգպալ վէ վուգուաթ-լար եարտըմ իտիպ տէ մուվաֆֆագ օլապիլտիքլէրի թադտիրտէ, էհա-լիմիզին, քէնտի մէգասիրշինասը-ղընը իգհար իլէ, այնի մէրթէպէտէ, վէ պէլքի տէ զիեատէ հիւսնի թէ-վէճճիւհ կէօսթէրէն էհալիմիզ, արթըգ պունտան սօնրա կէլէճէք օլան, վէ միլլէթէ խըտմէթ իտէճէք պուլունան բաթ-րիկէ, չայէսթէ պուլունուղու թագ-տիրտէ, հիւսնի թէվէճճիւհ կէօս-թէ՞րմէեէճէք մի տիր, Ներսէս սրբ-բազանտան սայիր պիր զաթա կէլին-տիկինտէ, հիւսնի թէվէճճիւհ մէն-պալարը գուրուեաճա՞գ մը տբը, եօգսա միլլէթիմիզէ խըտմէթ իտէ-ճէք, վէ պինանէն ալէյհ միլլէթիմի-զին հիւսնի թէվէճճիւհիւնիւ գաղա-նաճագ մատտէ՞ մի էքսիլմէքտէ տիր, վէսիլէ՞ մի էքսիլմէքտէ տիր, վէ ֆուր-սա՞թ մը էքսիլմէքտէ տիր։

Ներսէս սրբազան միլլէթիմիզէ հէր նէ մէրթէպէտէ խըտմէթ իթմիշ օլ-սա, եինէ խըտմէթ իտէճէք խուսուս հիչ պիր վաղրթտա էքսիլմէզ, չիւն-քի Նիհայէթ իրի միլեօնտան իպարէթ պիր էհալի տիր, հէզարան նէվի իհ-թիեաճլարը վար տբը. Ներսէս սբբ-բազանընն իթմիշ օլտուղու խըտմէթ-լէրի պէրթարաֆ իթտիկիմիզ հալտէ տախի, շու աթիտէքի իպրազ իտէ-ճէկիմիզ խուսուսլար, կէլէճէք օլան բաթրիգին հիւսնի հիմմէթ, զայրէթ, տիրայէթ վէ մուավէնէթլէրինէ միւհ-թաճ պուլունմագտա տբրլար, վէ պունլարընտա միգտարի քիֆայէտէ իեբրասընա, իգպալ վէ վուգուաթ-լար եարտըմ իտիպ տէ մուվաֆֆագ օլապիլտիքլէրի թադտիրտէ, էհա-լիմիզին, քէնտի մէգասիրշինասը-ղընը իգհար իլէ, այնի մէրթէպէտէ, վէ պէլքի տէ զիեատէ հիւսնի թէ-վէճճիւհ գատար մէզքիւր հալտէ-վամ իտէճէք տիր։ Վէ եէնի եպիսկո-պոսլար եէթիշտիքլէրինտէ տախի, մէզքիւր զաղէթալարընն պուտալաճա էֆքեաբընա նէզարէն, միլլէթիմիզ լիեագաթը լաղըմէ իլէ միւթթասըֆ հիչ պիր բաթրիկէ նայիլ օլմամաեա-ճագ տբը, զիրա, պունլար, պարի հիչ տէկիլ իսէ, «չիմոիտէ գատար պէօյլէ պիր բաթրիգ կէլմէմիշ իտի» տիեէրէք իգթիֆա իտիպ տէ, իլէ-բուսի իչին ալչըգ պիր գաբու պը-ըագմագ իսթէմէտիքլէրինտէն, «նէ կէլմիշ տիր, վէ նէ տէ կէլէճէհ «էր» տէմիշլեր տիր։

Սահիհէն թէաճճիւպէ չայեան տբը, աճապա պու զաղէթաճքլար, եէնի նասպ օլունաճագ օլան բաթ-րիկին տէսթինի պուս իթմէկէ կիթ-տիքլէրինտէ նէ՞ սէօյլեեէճէքլեր տիր, աճապա եա ֆիքիրլէրինտէն վէ եա-խսա աչըգտան աչըղա. «Սրբազա՞ն, վագաա սիզ, Ներսէս սրբազանընն եէրինի թութամաեաճագսընը, վէ միլլէթէ անըն գատար խըտմէթ ի-տիպ հիւսնի թէվէճճիւհէ չայէսթէ օլամաեաճագսընը, ֆագաթ, չի՛չա-ըէ, տար եէրտէ զըշլատըգ, միլլէթ սիզին կիպի նալաեըգ պիր եպիսկո-կոպոսու ինթիխապա մէճպուր օլ-տու. . . » տիեէճէքլեր տիր. վէ պէսպէլի բաթրիգ օլան զաթ տա, պունլարընն եազտըգլարընը տէրիսա-թը իտիպ, վէ ֆիքիրլէրինտէն կէ-չէնի տախի տերք իլէ, գալպէն աճըեբպ կիւլէրէք, ֆիքրինտէն տախի, «վա՛յ քեզ Հայ ժողովուրդ որ ասանց պէս ագէա, թեթեեսօլիկ և խմաստակ-ներբ խմբագիր ըլլալով քեզ լուսա-ւորելու առաջնորդներ պիտի ըլ-լան. . . » տիեէճէք տիր։

Նէ՞ տերսինիզ զաղէթաճքլար, Ներսէս սրբազան հագգընտա պու մէրթէպէ հիւսնի թէվէճճիւհ կէօս-թեր

րու իսէ, պիւթիւն պիւթիւն ունու-տուլմուշ տուր։

12. Էհալիմիզին կիւնաէն կիւնէ օգումագտան ուզաղ գաչարաղ, անճագ իյշ ու իշլէթ, վէ էմնալի իլէ վէ գումար իլէ սարֆը էվգաթ իյլէմէսի քի, պունուն էօնիւնիւ միւմքին մէրթէպէ ալմագլըգ, քիթապ վէ զաղէթա օգումագլըգա խալգը թէշվիգ իթմէքլէ օլապիլիր։

13. Միլլէթիմիզտէ պուլունանգալէմ սահիպլէրինին սէֆիլ հալլէրի քի, պունուն տախի էօնիւ անճագ թէշվիգաթլա ալընապիլիր։

14. Սահիպ սէրվէթլէրիմիզին համիյէթ վէ սախավէթ տույդուլարընին սէօնմիւշ օլմասը քի, պու պապտէ, էհլիյեէթլի վէ միւտէպիր վէ ալիճէնապ պիր բաթրիգ պիւյիւք թէէսիրի մանէվի իշլէթէպիլիր։

15. Սահմանագրութիւնճա տէրքեար օլան չարբիգլըգլար քի, պունուտա անճագ պիր իշկիւզար վէ ուզաղը կէօրէպիլիր բաթրիգ իճրա իտէպիլիր։

16. Պիր թագըմ ատէմլէրին քէնտի բարալարընա վէ նուֆուզլարընա կիւվենէրէք, միլլէթին հէր իշինէ հիւքմ իթմէ քլիք քիսթալըզընա չըգըշմալարը, վէ պինաէն ալէյհ հէր կիտիշի պօզմալարը քի, պունուտա միւտահինլիք իթմէէն պիր բաթրիգ եաբապիլիր։

17. Թաշրալարտա նիքեահճա հալէա հիւքմ իթմէքտէ օլան ֆէնալըգլար քի, միլլէթին նուֆուսճա վէ ագլ ու պասիրէթճէ խարապընը մուճիպ օլմագտա տըր, վէ պու մէսէլէ օլ մէրթէպէ նազիք վէ միւհիմմ տիր քի. պիր ագըիլ վէ ազդասէր բաթրիգ, էն պիւյիւք դայրէթինի օլ պապտէ սարֆ իյլէսէ լաեըդ տըր։

18. Միլլէթիմիզին հալէա պու կիւնէ գատար, նիզամաթ ու գավանինի տէվլէթէ վագըֆ օլմատըգլարընատան, հէր կիւն տիւչար օլտուգլարը հէզարան նէվի մատտի վէ մանէվի զարարլար քի, պու խուսուս Ներսէս սրբազանընն տախի նազարը տիգգաթընը տավէթ իթմիշ իսէ տէ, հայը՛ֆ քի չարէսի էսպապը իսթիհսալինէ մուվաֆֆագ օլամամըշ տըր։

19. Միլլէթիմիզին էօթէքինին պէրիրինին պիմմէթլէրինտէ պուլունան բարալարը վէ մալ ու էմլաքլէրի քի, պունուն տա իճրասընը, անճագ խաթըր կէօնիւլ պիլմէ յիպ վէ սալթ միլլէթին մէնֆաաթընը վէ ատալէթ ու հագգանիյէթի իյթիզամ իտէն պիր բաթրիգ եաբապիլիր։

20. Հալէա հիչ տէկիլ իսէ հէր շէհիրտէ Ալվ հէր գատապատա պիրէր հէքիմ, պիրէր էճզախանէ, պիրէր խասթախանէ, պիրէր ավօգաթ, գըրաթխանէ վէ քիթիպխանէ օլմամասը քի, պունլարը տա անճագ իշկիւզար պիր բաթրիգ եաբապիլիր։

21. Միլլէթիմիզտէ էվվելտէն պուլունան պիր թագըմ պաթալ իթիգատլար իլէ մուզիրը ային ու ատէթլէր, վէ կիւնտէն կիւնէ «ալաֆրանկալըգ» նամբյլա եաեըլմագտա օլան բիւր մազարրաթ վէ բիւր խաթար հալլէր քի, պունլարը տա էօնիւ, զայրէթքէշ պիր բաթրիկին զայրէթի վէ ումումսուրէթտէ լեգատամը իլէ ալընապիլիր։

22. Լիսանը թիւրքինին վէ ֆրանսէվինին հէր թարաֆտա լաեըդէյլա թահսիլի ոի, պունա տա ուզաղը կէօրէպիլիր պիր բաթրիգ պիւյիւք եարարմ իտէպիլիր։

23. Ումումի մէքթէպլէրիմիզտէ բէսիմ, միւզիգա, վէ չիմի ֆիզիք վէ տէֆթէր թուրթմագ ուսուլինին թէտրիսի քի, պունլարընա տա իճրասընը, միլլէթիմիզին խսթիդգալինի տիւչիւնէն պիր բաթրիգ, բէք ալէա եարարընը պիր բաթրիգ։

24. Սիս կաթողիկոսու մէսէլէսի քի, թէհի եէրտէ բաթրիգխանէմիզ չիմոիյէ գատար չալըշըպ մէշղուլ օլմուշ իսէ տէ, հիչ պիր շէյ եարամամըշ տըր, չինքի իշ թա էվվելինտէն հէմ հագգսըզ վէ հէմ տէ նիզամսըզ թուրթուլմուշ տուր. պունուտա քեամիլ վէ պիզարաղ պիր բաթրիգ բէք ալէա թէսվիյեէ իտէպիլիր։

25. Երուսաղէմ վանքընընն պօրճու թէսվիյեէսի չի, թա էվվելինտէն պիր թագըմ խէնալի վէ իճրասը միւմքինսիզ թարիգլէր թուրթուլտուղունատան, հէմ թէհի եէրտէ իշչսէնէ վագըթ սարֆ իտիլմիշ, հէմ պօրճաուն պիր գաչ պին լիրա տահա արթմասընա սէպէպիյեէթ վիրիլմիշ, վէ հէմ տէ զէվալը եապայի սրբազան թէհի եէրտէ պուրաեա ճէլգ իտիլէրէք, բէք միւշքիլ պիր հալէ իլգա գելընմըշ տըր. պունու տախի անճագ նուֆուզքեար վէ միւտէպիր պիր բաթրիգ պաշա չէգարապիլիր։

26. Շահնազարեան վարժարան քի, բէք ալէա պիր հօճալըգ մէքթէպի օլարագ, միլլէթիմիզ չօճուգլարընը պիր թագըմ իմսատակլարընն խաֆիֆ լիքլէրինտէն գուրթարապիլիր իքէն, չունճա սէնէլէրտէն պէրու գաբալը գալմըշ, էպնիյեէսի խարապ օլմուշ, վէ ալէթլէրի տէ պօզուլմաեա պաշլամըշ տըր. պունուն տա չալըշգան պիր բաթրիգ եէնիտէն քիչատընա մուվաֆֆագ օլապիլիր։

27. Էջմիածին Կաթողիկոսու ինթիխապը մէսէլէսի քի, թա էվվելինտէն էվհամ իլէ եօլա չըգըլարագ, վէ էմրի պասիրէթէ գարշը կիտիլերէք պատիի մահճուպիյեէթիմիզ օլմուշ, վէ թէքմիլ բէյլամպէրլիկիմիզ կէլիպ չըգմըշ տըր քի, պունուտա էօյլէ բէք հարարէթլի ատէմլէրին հավայի լագըրարլարընա էհէմմիյէթ վիրիպ տէ ալատնմաեան, վէ ճիզմէտէն եօգաբը չըգմագլըղընը պիլէն պիր բաթրիգ թէսվիյեէ իտէպիլիր։

28. Զէնկինլիք վէ ֆագըրլըգ, վէ վարժապեալիք վէ երեւելիլիք ֆարգը իտտասը քի, պունտան գրրգ էլլի սէնէ էվվելքի օլ սարրաֆլըգ վէ էնտաֆլըգ մէլուն իտտասընա եէնիտէն պիր գաբու աչմըշ տըր, պունուտա քեամիլ, առիլ, վէ միլլէթբէրվէր պիր բաթրիգ, միւսավաթ վէ մուհապէթ վաղ իտէրէք, վէ թա բաֆէյնի պարըշտըրարագ տէֆ իտէպիլիր։

29. Միլլէթիմիզին հէր նէվի իհթիեաճընը վէ իճրասը չարէսինի տիւչիւնմէք, վէ քէզալիք հէր նէվի գուսուր վէ չարբըգլըգլարընա տիգգաթ իտիպ խապէր վիրմէք իւզրէ, ղայէթլէ ֆէթթին, քեամիլ նամուսլու, թէճրիպէքեար վէ խաթըր կէօնիւլթանըմազ վէ միւսլին ղաթլարտան միւրէթթէպ ֆախրի պիր ճէմիյեէթ թէշքիլի քի, պունու տախի, իսլահաթ, թարագգը, վէ թէգատտիւմ ղայրէթինտէ պուլունան պիր բաթրիգ եաբապիլիր։

30. Գապրիսթանլարընն պիր հիւնի բապլէթա թահթընա վաղ իտիլմէսի քի, հէր ղանղի բաթրիգ տէ իսթէսէ եաբապիլիր իրէն, վէ պիզ տէ պու խուսուս իւզէրինէ եիկիրմի պէշ սէնէտէն պէրու. հէբսինին նազարը տիգգաթլարընը տավէթ իյլէմիշ իքէն, հալէա իճրասը կէօրիւլէմէմիշ, վէ անճագ պիր գաչ այատան պէրու, Ֆէրի-քէօյիւնատէի գապրիսթանը-մըզա, սայիր միլլէթլէրտէն օն սէնէ սօնրա պաչլանըլտըգը կէօրիւլմիւշ տիւր։ Վէ ղայրիհիմ վէ ղայրիհիմ։

Իշթէ Ներսէս սրբազան հաղրէթլէրի, անճագ քէնտի գուարէթի տախիլինտէ պուլունան խըրամէթլէրին իճրասընա հիմմէթ իտիպ, պունլարը տա քէնտի խալէֆինէ պըրագմըշ տըր քի, խալէֆի օլաճագ զաթատան պէքլէմէքլիկէ միւհթաճըգ։

Ցահա պունլար միլլէթիմիզճէ իհթիեաճը չէտիտա պուլուլան խուսուսլարընն էսասլարը տըր քի, էկէրչի թէֆէրրիւաթլարընա կիրիշիլմէք լազըմ կէլսէ, եիւզէրճէ գալէմէ չըգար տիյէպիլիրիզ։

Էվվէթ, միլլէթիմիզ պու կիւն պունլարընն քեաֆֆէսինէ միւհթաճ պուլունմագտա տըր, չէօյլէ քի, անճագ պունլար իլէ վագթ ու հալէ մուվաֆֆագ պիր միլլէթլիք սրֆաթ գազանապիլէճէք տիր. եէնիտէն պիր միլլէթ օլաճագ տըր, զիրա զէմանըմզատա հէր պիր շէյ տէկիշիլմիշ օլտուղունատան, պիզ տէ էսկի հալիմիզի պիթթապի զայպ իտէրէք, բէրիշան պիր հալէ տիւչար օլմուշուզ տուր։

Իմտի սօրարըզ մէզքիւր զաղէթաճըլարա, շու խըրամէթլէրտէն հիչ տէկիլ իսէ պիր մըզտարընընն իճրաաթընա մուվաֆֆագ օլապիլիր պիր բաթրիգ, Ներսէս սրբազանընն կէօրէկէլտիկի հիւանի թէվէճճիւհ վէ բիայէթէ չայէսթէ օլամամահաճագ մը տըր. մէկէրչի հէր նէ մէրթէպէ խըրամէթտէ իթուէ, եինէ էտնա՛ մը սաեըլաճագ տըր։

ՏՂԱՑՈՒԹԻՒՆ

(5439 Դ.-ԷԷԴՂԷՆ ՊՈՒԷՅԷ)

Արեւելք հագգսըզ պիր լագըրաը տահա իթմիշ տիր, չէօյլէ քի, կիւեա Հայ գաթօլիք բահիպլէրի, քէնտի ճէօմաաթլարընը, հէմ էրմէնիլիքտէն չըգարմագլըղա, վէ հէմ տէ էրմէնիճէ սէօյլէթտիրմէմէ քիկէ չալըշմագտա իմիշլէր։ Տարպը մէսէլ տիր, էյրի օրթուրալըմ էմմա, տօղրու սէօյլէիմ, տէմիշլէր. եօգ, հէմ աեըպ տըր վէ հէմ տէ կիւնահ, պէօյլէ վագտալարը վէսիլէ իտէրէք, ղարաղքեարանէ ինֆիրալարատա չըգըշմամալըեըզ, հէմ հագգսըզլըղը կէօսթէրմէլի, վէ հէմ տէ մէրտճէ հագգըթանըմալը վէ իգրար իթմէլիյիզ, Գաթօլիք կղերի, վագտա, քէնտի տէրիհատէ իթտիկի վաղիֆէ իգթիղասընճա, քէնտի ճէօմաաթընը գաթօլիքլի քտէ սըգըսագլատաեա, վէ էլինտէն կէլտիկի մէրթէպէ սաեըսընը չօղալթմաեա չալըշմըշ տըր, նասըլ քի քէնտի մէնաֆիիտէ անը թալէպ իթտիրիր, ֆագաթ, հիչ պիր վագըթտա, միլլէթլիկինի ունութտուրմաեա չալըշմամըշ տըր. օլ պապտէ հիչ պիր իսպաթըմըզ եօգ տուր, վէ պիզ տիյէպիլիզ քի, էկէրչի էօյլէ պիր մագսէտէ խըրամէթ իթմիշ օլսա իտի, պունտան գըրդ էլլի սէնէ էվվելէ կէլինճէեէ գատար, եիւզ էլլի սէնէ զարֆընտա թէսատուֆ իյլէտիկի նիչէ ֆուրսաթլարտա, բէք ալէա մուվաֆֆագ օլսապիլիր իսկ. վէ լիսան պահսընա կէլինճէ, հէր նէ գատար պիզ շիմտիյէ գատար, օլ պապտէ, եանի էրմէնի լիսանընընն հէմ հըֆզը վէ հէմ տէ թարագգըսը խուսուսունտա Գաթօլիք բարասլարընը կէօյլերէ գատար չըգարան Հայլարտան տէկիլ իսէք տէ, ատալէթ իզթիզասընճա իգրար իտէրիզ քի, պունլար էրմէնիճէյի ունութտուրմաեա չալըշմատըգտան պաշգա, մուղայրի օլարագ, իբի եիւզ սէնէտէն պէրու թէէլիֆ, թէրճէմէ, վէ թապու նէչը իյլէտիքլերի պէշ եիւզ նէվի էրմէնիճէ քիթապլարընընա, էրմէնիճէնին ինթիշարընա բէք չօղտա եարարմ իյլէմիշլէր տիր։

Պու սէօյլէտիքլէրիմիզէ խսպաթ օլարագ, եալընըզ պիր միսալ իպրաղընը քեաֆի ատտ իտէրիզ, պունկիւն քի կիւն կէօզլերիմիզ իլէ կէօրիւպ հայրան օլտուղումուզ, վէ եէրտէն կէօյէ գատար միւթէշէքքիր գալտըղըմըզ էօյլէ տիր Վէնէտիք վանքլարը վար տըր քի, հէնուզ պիզ տէ անընն կէօլկէսի պիլէ, տօղրուսու, պուլունմագտա տէկիլ տիր, թէքմիլ միլլէթիմիզին հէմ պատիի իֆթիխար ու շէրէֆի օլմաեա չայէսթէ պիր հալտէ պուլունմագտէ տիր, վէ հէմ տէ ասարը աթիգաեր միլլէթիմիզի, քէմալի տիգգաթ, իհթիրամ վէ հիւանի նիզամ իւզրէ մուհաֆազա իյլէմէքտէ տիր, իշթէ վանք տէտիկին, էկէր օլուր իսէ էօյլէ օլմալը տըր։

Պիզիմ պու սէօյլէտիքլէրիմիզտէն, Գաթօլիք բահիպլէրինէ վէ եախօտ Գաթօլիքլէրէ, շայէսթէ պուլունտուգլարընտան զիեատէ թարաֆտարըզ իթմիշ օլմագլըղըտա, ասլա գապուլ իթմէյիզ, անճագ մէպտէ վէ վաղիֆէմիզ իգթիղասընճա տօղրուեու իգրար վէ թէսլիմ իյլէմէքտէյիզ, եօգսա, սօֆուլուգ ճիհէթինտէ աեըպլանաճագ չօգ հալլէրի վար տըր, Նիհայէթ, հէմ Գաթօլիք տիրլէր, վէ հէմ տէ տօղրուտան տօղրու Բօմա քիլիսէսինէ թապի Գաթօլիք տիրլէր, միւմքին տէկիլ տիր. վագըթլար կէչիպ վէ Բօմա քիլիսէսի պիր կիւն տայիրէյի իսլահաթա կիրմէքլիկի գապուլ իթմէտիրճէ, պիզիմ արզու իթտիկիմիզ թարիգի թուրթամագլար, էլլերինտէ վէ գուտրէթլէրի տախիլինտէ տէկիլ տիր, հաթթա, տէկիլ նեալընընը քիլիսէճէ խուսուսլարաա պիզտէն ուզաղ գալմագտա վէ սօֆուլուգ իճրասընա մէճպուր պուլունմագտա տըրլար, իլլա ղաղէթա վէ քիթապ օգումագլըգտա պիլէ էօյլէ տիրլէր, պիզ եիկիրմի պէշ սէնէտէն պէրու ղաղէթ աճըլըգ իթմէքտէյիզ, վէ պիզտէն օնլարըն ղաղէթալարընը եիւզերճէ քիշիլէր բարա վիրիպ տէ օգուտուգլարը թագտիրտէ, օնլարտան իսէ, եիկիրմի պէշ քիշինին պիլէ ապօնէ եազըլըբընը հիչ պիր տէֆա կէօրէմէմիշիզ տիր, վէ հաթթա, Ս.զարեան էֆէնտի հազրէթլէրի պիլէ, բաթրիգիքլէրինին անճագ իլք պիր պուչուգ սէնէսինտէ, հէր նասըլ իսէ եանըլըպ ապօնէ եազըլմըշ իսէ տէ, պատէհու անը տախի քէսմիշ տիր։

ՁՕՆ

ԽՈՐԻՆ ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ռ

ԱՄԵՆ. ՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՅՐԻԿ ԽՐԻՄԵԱՆ ՆԱԽՈՐԴ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՀԱՅՈՑ

Հայրիկդ իմ,

Մեր Հայաստանի գլխաւոր գաւառաց ընդհ. ՆԿԱՐԱԳԻՐՆ եւ ազգաց ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ըրած եմ իբրեւ Երկրին Հայրենեաց հին եւ նոր կենաց պատմութիւն կամ նախնի յիշատակութեանց եւ հընութեանց ՍՈՒՐԲ Նշխարներու Թանգարան, որոյ մէջ գրագէտն, եւ անգրագէտն։ բանասէրն եւ ոչ բանասէրն, վարժապետն եւ աշակերտն, քաղաքացին եւ գիւղացին, վերջապէս ամեն կարգի Հայն իւր ախորժած ԲԱԺԻՆՆ կրնայ գտնել, երբ կրկտելով եւ որոճալով ընթեռնու զայն։

Ուստի ներկայիս կը փութամ որդիական խոնարհ յարգանօք յայտնել Ձեր բարձրաշնորհ Սրբազնութեան թէ ԻՄ ԱԶԳԱՑՆՈՑ ՅԱՏՈՒԿ սոյն անդրանիկ երկասիրութիւնն երախտագիտական զեղուն զգացմամբ կը նուիրեմ հայրենասէր Խրիմեան Հայրիկիդ Վեհ անուանն, որոյ կենաց կենդանի օրինակէն առած եմ Հայրենասիրութեան, անկեղծութեան, եւ անձնուիրութեան Սրբազան դասերը, զորս անարատ պահել ուխտած եմ յաւարտ իմ կենաց, որ տակաւին գարուն լինելով կ'աշնանայ երբեմն Հայրենի աւերակաց մէջ եւ երբեմն ի պանդխտութեան։

Ի վերջոյ կը խնդրեմ Սրբազան Հայր, որ ընդունիք զիմ գրական այս նախաձայրիքն։ զոր շնորհաբաշխ Սուրբ աջոյդ կարօտակէզ շրթանց կրկնակի համբուրիւ կը նուիրէ։

Ձեզ

խոնարհ ծառայ

Մանուէլ Կ. Մէրտիրեան

—

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՅԿԱԲՆԱԿ ԳԱՒԱՌՍ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ

—

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Սարէն եւ Զորէն, Հնէն եւ Նորէն

ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՏՆՈՑ

Մասն Առաջին

—

Տեղագրեց Մ. Կ. Մէրտիրեան

Մեր ազգայնոց յատուկ այս նոր երկասիրութիւն խորհրդաւոր լեզուաւ մը կը խօսի զգացումներու և միաքերու հետ տեղեկագրելով եւ նկարագրելով Երկրի գլխաւոր գաւառաց և տեղեաց հին և նոր ընդհանուր երես-յիները։

Գործն որ կը բաղկանայ 208 երեսէ իւր նիւթերովն, նոր ուղղութեամբ, ոճովն, ճոխութեամբն և դասակարգութեամբն, կարժէ գըտնուիլ ամեն Հայ մատենադարանի մէջ, ուսանողաց հասկայողութեան մէջ և վերջապէս ամեն Հայ սրտերու մէջ։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով, նոյնպէս Պահչէ-գարու Զրավաճառ Պողոս և Յակոբ աղաներու խանութը։

Ի Գին 8 դահեկան

ԼԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ՖԱՄԻԼԵԱԼԱՐԸՆ ԻՍԹԻԳԱԼԸ նամ սիկուրՍա չիր քէթի

Մագարրը իտարէսի, Լիօնտա, Ռիւ տը լա Ռէբիւպլիք Ն°. 61

Իշպու չիրքէթ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին 22 յունվար 1868 թարիխի էմրնամէսի մուճիպինճէ թէշէքքիւլ իթմիշ տիր։

ԼԱՎԸՆԻՐ տէ Ֆամիյլ գումբանիասը, սերմայէլեր թէէմմինի մուամէլաթընը տէրիւհտէ, վէ սէնէտտէ տէօրթ քէշիտէ վասըթասըյլա, թէէտտիյեաթա, իւք թագսիթտէն իթիպարէն իպթիտար իտէր։

—

15 ինճի քէշիտէ պաֆրանկա հոկտ. 19 տա վուգու պուլաճագ տըր։

—

Մաալիմաթը մուֆասսալէ իսթիհսալը զըմնընտա Թիւրքիա իչին ումումի տճէնթէսի Ց. Դ. Քէլլեան էֆէնտինին, Պաղչէ-գարուսունտա 4 նիւմէրօլու իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ օլունմալը տըր։

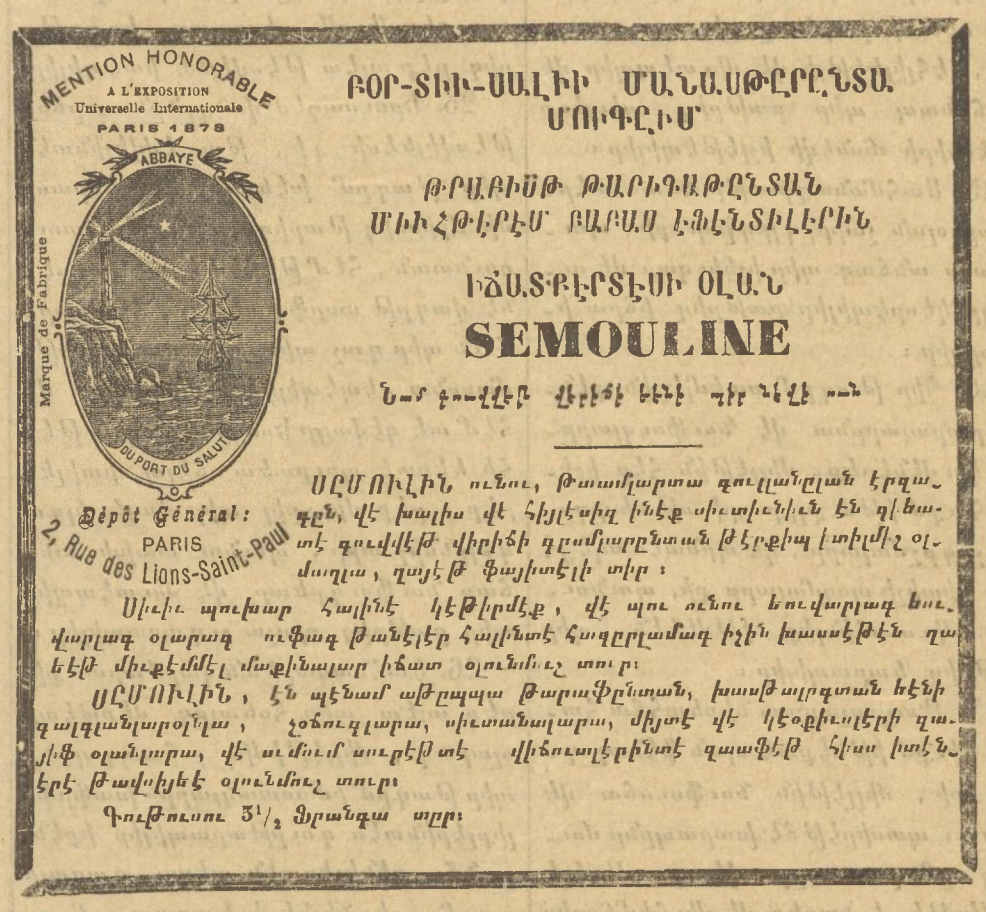

ԲՕՐ-ՏԻՒ-ՍԱԼԻՒ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸՆՏԱ ՄՈՒԳԸԼԻՄ

ԹՐԱԲԻՍԹ ԹԱՐԻԴԱԹԸՆՏԱՆ ՄԻԻՀԹԻՐԷՄ ԲԱԲԱՍ ԷՖԷՆԴԻԼԷՐԻՆ

ԻՃԱՏԳԻՐՏԷՍԻ ՕԼԱՆ

SEMOULINE

Նամ գուվվէր վիրիճի եէնի դիր նէվէ ոան

ՍԷՄՈՒԼԻՆ ունու, Թաամարատա գուլլանըլան էրգաղէն, վէ խալիս վէ հիյլէսիզ ինէք սիտիւնիան էն գլեատէ գուվվէթ վիրիճի գըսմըրընտան թէրքիպ լտիմիշ օլմաղա, զայէթ ֆայիտէլի տիր։

Սիւթ պուխար հալինէ կէթիրմէք, վէ պու ունու եուվարլագ եուվարլագ օլարագ ուֆագ թանէլէր հալինտէ հազըրլամագ իչին խասսէթէն զանէթ միւքէմմէլ մաքինալար իճատ օլունմուշ տուր։

ՍԷՄՈՒԼԻՆ, էն պէնամ աթըպպա Թարաֆընտան, խասթալրգտան եէնի գալգանլարօրնա, չօճուգլարա, սիւտանալարա, միյտէ վէ կէօքիւլէրի զայիֆ օլանլարա, վէ ամմամ սուրէթտէ վիճուալէրինտէ զաֆիէթ հիս իտէնէրէ թավսիյէ օլունմուշ տուր։

Գութուսու 3½ Ֆրանգա տըր։

տէլ միւզաքէրէ Պապը ալիեէ պէեան օլունաճագ տըր։

73. Հարիգ թուլումպալարընընը պիր հիւսնի նիզամա բաթպը, մէմլէքէթին հավաեիճի ասլիյէ վէ միւհիմմէսինտէն օլտուղունա, վէ վերկի վիրէնլէրին տախի իսթիեար իթտիքլէրի ֆէտաքեարլըղա մուդապիլ էֆիեէթլէրինէ պիր զամանը գավի օլաճաղընա մէպնի, իշ պու մէվատտը միւհիմմէեէ տայիր լազըմ կէլէն խուսուսաթ, մէճլիս Թարաֆընտան, ճանիպի Պապը ալիեէ պէեան օլունարագ, օլ պապտէ իղթիզա իտէն բուխաթ Թահսիլ օլունտուգտան սօնրա, իշ պու Թուլումպա խուսուսունտա միճէրրէպ վէ մահիր ատէմլէր Թէտարիք օլունարագ, իգթիզասընընը իճրասընա, քէմալի տիգգաթլա միւպաշիրէթ գըլընաճագ տըր։

74. Իշ պու Թուլումպա մատտէսի իչին պաշգաճա պիր գանուննամէ տախի թէրթիպ օլունուպ, Պապը ալիտէն իսթիզան գըլընաճագ տըր։

75. Թահրիրի էմլաք մատտէսի իճրա վէ իքմալ օլունտուգտան սօնրա, մէճլիսի մէզպուրուն մէվատտը հուգուգբյեէեէ տայիր էվրագ վէ սէնէտաթընը իտարէ վէ մուհաֆաղասը իչին, պիր գալէմ քիւշատ օլունաճագ տըր։

Իսթիգրազ մատտէսի պէեանընա տըր։

76. Տայիրէյի պէլէտիյեէ մէճլիսի, շաեէտ իլէրուտէ, տէվլէթի Ալիյէնին էմրիյլէ լազվ օլունուր իսէ, օլ հալտէ, տայիրէյի մէզքիւրէ իչին, սալթանաթը սէնիյէէնին բուխաթը ալիեէսիյլէ իսթիգրազ օլունմուշ օլան ագճէէի վէ ֆայիզինի, խազինէյի ճէլիլէ զամին օլաճագ տըր, վէ մէճլիսի մէզպուր տախի, իսթիզրազ օլունմուշ օլան մէպլաղընը հիսապընը վիրմէկէ մէճպուր օլաճագ տըր։

77. Էսպապը գավիյեէեէ մէպնի մէճլիստէ հազըր պուլունմաեան ազալարընը իչպու իսթիգրազ մատտէսի հագգընտա օլան ըէյլերի, թահրիրէն ըէյիսի մէճլիսէ կէօնտերիլէրէք, միւշարիլէյհ Թարաֆընտան, տախիլի մազպաթա իտիլէճէք տիր։

78. Իշ սէնէտէն զիեատէ միւտէթ իչին ագճէ իսթիգրազ օլունմաերպ, միւտտէթի մէզքիւրէ զարֆընտա տախի, մէպալիղի միւսթէգրազէնին գարշըրզը պուլունաճագ տըր։

79. Շիւբհէ վէ թէհլիքէլի մատէլէր իչին, իսթիգրազ ճայիզ օլմաեաճագ տըր, վէ ֆահիշ ֆայիզէ ագճէ իսթիգրազ օլունմաեաճագ տըր, վէ իսթիգրազ օլունան մէպալիղին եէքիւնի, տայիրէ մէճլիսինին իքի սէնէլիք վարիտաթընընը եէքինինի թէճավուզ իթմէեէճէք տիր։

80. Իշպու իքթիգրազ օլունաճագ մէպալիղ, իրատ վէ թէմէթթիւլիւ շէյլերէ սարֆ օլունմաեարագ, եալընըզ իսթիրահաթ վէ նէզհէթի ումումիյեէեի միսթէլզիմ օլաճագ շէյլերէ հասր վէ թախսիս օլունաճագ տըր։

71. Թահսիլէ միւթաալիգ սէնէտլէրի իմզա իթմէք, վէ թահսիլ օլունաճագ ագճէլէրի դապզ իյլէմէք, վէ սարֆընա նէզարէթ իթմէք իչին, մէճլիս ազալարընտան օլարագ, էքսէրիյեէթի արա իլէ իւչ զաթտան միւրէքքէպ պիր գոմիսիօն թէշքիլ օլունաճագ, վէ գոմիսիօն տախի, մէպլաղը մէզպուրու, եա մէճլիսի սատի սանտըգ էմինինէ, վէ եախոտ ֆէվգ էլ ատէ սանտըգ մէէմուրունա թէսլիմ իտէճէք տիր։

Տայիրէյի պէլէտիյեէ մէճլիսի մայեէթինտէ իսթիխտամ օլունաճագ մէէմուրին պէեանընտա տըր։

82. Ալթընճը տայիրէնին թահտիտի հուտուտու ֆեամիլէն իճրա, վէ տայիրէյի մէզպուրէտէ մէվճուտ օլան էպնիյեէնին տէֆթէրի միւֆրեատաթը թանզիմ օլունտուգտան սօնրա, տայիրէյի մէզքիւրէնին հէր պիր ումուրունուն հիսանի իճա վէ թէսվիյեէսի իչին միւնասիպ կէօրիւլէն հէր պիր սընըֆի մէէմուրլարընընը իսթիխտամընա, մէճլիսի պէլէտի թարաֆընտան գարար վիրիլէճէք տիր։

83. Մէճլիստէ իսթիխտամ օլունաճագ պիլճիւմլէ մէէմուրլարընը եէտլէրինատ, պիրէր թէզքէրէ պուլունաճաղընտան պաշգա, կէրէք մէնսուպ օլտուգլարը տայիրէ էհտիսի, վէ կէրէք գանչէրէլիեէ վէ գոնսօլօսխանէլէր, վէ կէրէք հինի իգթիզատէ մուավէնէթլէրի թալէպ իտէճէքլէրի մէէմուրինի ասկէրիյեէ վէ միւքիյեէ թարաֆլարընտան թանընըզ պիլինմէլէրի իչին, իւզէրլէրինտէ պիրէր նիշանէյի մախսուսլէրի տախի օլաճագ տըր։

84. Մէճլիսին իշպու նիզամլարէսաս օլմագ իւզրէ, մէճլիսի մէզպուրա միւթէալլիգ հէր պիր իրմէթ հագգընտա, պունտան սօնրա, մէճլիսի մէզպուր թարաֆընտան, պաշգա պիր նիզամնամէ տախի թանզիմ, վէ Պապը ալիեէ թագտիմ օլունաճագ տըր։

85. Իշպու նիզամաթընը մէվատտը էսասիյեէսի, աարայի ումումիյեսի միւնզամմ օլմատըգճա, թէպտիլ վէ թաղէիր օլունամաեաճագ տըր։

Նիզամաթը մէշրուհէեէ մուխալիֆէթ իտէնլէրին թէէտիպաթը պէեանընտա տըր։

86. Պիլճիւմլէ էմլաք միւթէսարրըֆլարընընը վիրէճէքլէրի ըրուսումաթտէն տօլաեը թէրաքիւմ իտէճէք տիյեունլարը, պէշ կիւն զարֆընտա, իւչ քէրրէ քէնտուլէրինտէն միւթալէպէ օլունտուգտան սօնրա, ենինէ միւխալէֆէթ իտէնլէրի էվվէլա նիզամէն իսապէթ իտէմէպլաղընը իքի միսլինին թէէտիյեսինէ մէճպուր, վէ սանիեա սաքի օլտուգլարը խանէեէ, մէճլիսի պէլէտի թարաֆընտան իքի նէֆէր զապիթ թայեին գըլընարագ, կէրէք քէնտիլէրինին, վէ կէրէք խըտմէթքեարլարընընը, խանէյի մէզքիւրի կիրիպ չըգմալարը եասագ վէ մէնու օլունաճագ տըր։

88. Պու միսիլու խանէլէրի պիր գաչ գաբուլու օլտուղու հալտէ, հէր պիր գաբուսունա, պալտէ պէեան օլունտուղու իւզրէ, մ